

tribuna | ANTONI SEGURA. Catedràtic d'història contemporània de la Universitat de Barcelona

Quelcom més que música a Torroella de Montgrí

Ara que Madrid es nega a desplegar l'Estatut després d'haver estat aprovat en referèndum encara no sabem qui posarà música a les actuals circumstàncies i si nous exilis seran el bressol de nous compositors

Quan un fet d'una qualitat extraordinària es repeteix any darrere any deixa d'ésser una manifestació del sobrenatural –un miracle– o de les lleis aleatòries de l'atzar per esdevenir una manifestació de la voluntat i la tenacitat dels humans. I això és, al meu entendre, el que ha succeït amb el Festival de Músiques de Torroella de Montgrí que, enguany, un cop més dirigit per Josep Lloret, celebra la seva vint-i-vuitena edició del 18 de juliol al 26 d'agost. Com sempre la qualitat dels artistes convidats ha estat d'un nivell excepcional i com en els darrers anys hom ha optat per donar cabuda a una pluralitat musical que intenta abastar representacions culturals d'arreu del món i no només del nostre context més immediat. Bona mostra n'és el vuitè concert, *Somni d'Orient: la trobada de la música d'Occident amb la música del serrall dels sultans turcs*.

No tinc arrels a Torroella de Montgrí, més enllà d'un ja llunyà estiu d'excavacions a les properes runes d'Empúries o de l'amistat amb Joan Surroca des dels temps no menys llunyans de quan érem estudiants universitaris o d'altres amics fets amb el pas dels anys a l'entorn d'El Punt, de les activitats de Can Quintana i, sobretot, dels concerts a l'església de Sant Genís en record de l'enyorat Ernest Lluch, assassinat per ETA el 21 de novembre del 2000. Aquesta any, el concert ha estat dedicat a la rivalitat entre els músics de l'escola napolitana Domènec Terradellas (1711-1751) i Niccolò Jommelli (1714-1774). Es rescatava així, un cop més, la figura d'un músic català del segle XVIII (o, en altres ocasions, d'altres segles), com en un munt d'ocasions havia fet el mateix Lluch. Domènec Terradellas (Domenico Terradeglias, com era conegut internacionalment), com ens recordava Josep Dolcet en el programa i en la conferència prèvia al concert, havia

El Festival de Músiques de Torroella de Montgrí enguany, un cop més dirigit per Josep Lloret, celebra la seva vint-i-vuitena edició. / EL PUNT

nascut a Barcelona, però s'havia format a Nàpols gràcies al mecenatge d'un il·lustre exiliat austriacista, Antoni de Pignatelli i Aymerich, príncep de Belmonte. Entre mitjan dels anys trenta del segle divuit i el moment de la seva mort, Terradellas va desenvolupar una àmplia producció com a mestre de capella i compositor d'òpera a Nàpols, Roma, Londres, Roma de nou... La seva mort precoç va donar lloc a una llegenda (en realitat a tres versions diferents) sobre un final violent, que, en tot cas, no només no ha pogut ésser confirmat, sinó que sembla incompatible amb una mort al llit «amb viàtic i sagraments», fet del qual sí que existeix confirmació.

I tanmateix, malgrat morir amb menys de quaranta anys, fou «un dels principals operistes de la seva generació –la que va haver de viure i protagonitzar el pas del Barroc al Classicisme– i fou admirat i es convertí en una referència per a enciclopedistes com ara D'Alembert i Rousseau i musicògrafs com ara Charles Burney (Josep Dolcet). El concert de Torroella de Montgrí a la memòria d'Ernest Lluch és música, com s'encarregaren de demostrar el grup Dolce & Tempesta, dirigit per Stefano Demicheli, la soprano Maria Grazia Schiavo i Marina Albero tocant el salteri, però és també quelcom més que música. És trobada d'amics i de la Fundació Ernest Lluch, és manifesta-

ció cívica i reinvençió del passat –o recuperació del passat musical si es prefeix– per fer més viu el present, i sobretot aquest any, en què ha disminuït la representació institucional, política i de la junta directiva del Barça, és una altra manera d'entendre la confrontació política des d'una vessant cívica transversal i compromesa, que pretén bastir un projecte de país en què tothom tingui cabuda.

● Quan un fet d'una qualitat extraordinària es repeteix any darrere any deixa d'ésser una manifestació del sobrenatural –un miracle– o de les lleis aleatòries de l'atzar per esdevenir una manifestació de la voluntat i la tenacitat dels humans

Potser no és així, potser només m'ho sembla a mi, però m'agrada aquell Lluch provocador que es definia com «austrohongarès». I m'ha agradat, especialment, recordar-ho enguany, mentre la música de Terradellas ens transportava al bell mig del segle XVIII, el temps d'una Catalunya –una Espanya?– que podia haver estat i que no fou, ara que de nou, segons diuen, ens juguem el futur en el finançament i l'Estatut que el govern de Madrid es nega a negociar i desplegar després d'haver estat aprovat en referèndum. Però, ai las!, encara no sabem qui posarà música a les actuals circumstàncies i si nous exilis seran el bressol de nous compositors. Mentrestant, en aquestes nits màgiques de Torroella de Montgrí hom pot escoltar quelcom més que música o, de nou, potser només m'ho sembla a mi.